

СТАРЕЦЪТ ТРИФОН

Преди две години, през 1978 г., завърши духовната си борба на Атон Христовият борец дядо Трифон, който надви суетата и святата му душа замина навеки на небето. Дядо Трифон беше дошъл от родината си, Румъния, през 1910 г. на двадесет и пет годишна възраст и се засади в градината на Света Богородица, в горната част на Капсала при дядо Михаил. Старецът му, дядо Михаил, беше много благочестив и държеше на традициите. Можем да кажем, че приличаше на древните авви. Живееше много аскетично и малкото средства за прехраната си придобиваше чрез своето просто ръкоделие - правеше дървени лъжици. Когато някой му даваше нещо за благословение, той го приемаше, но даваше и от своя страна съответно благословение, освен молитвите, които правеше за благодетеля.

Веднъж той беше изпратил новоначалния (тогава) послушник отец Трифон в един манастир, за да продаде ръкоделието им, след това да мине през манастирския градинар, да му даде една лъжица и да му поиска една зелка. Градинарят обаче, тъй като в момента беше нещо ядосан, му хвърли един зелен кочан с два увехнали листа и продължи работата си.

Отец Трифон го взе, без да казва нищо, и тръгна за Капсала, но през целия път мислеше за стареца си - че е толкова стар, а какво зеле щеше да му отнесе! Старецът пък, когато видя кочана с двата листа, се разтревожи какво ще яде послушникът. Казва му, значи, да запали огън и да сложи вода в бакърчето. След това взема кочана, слага го вътре и го прекръства. След малко изпрати отец Трифон да свали тенджерата от огъня.

- Брей, какво да видя - казваше, - вътре в бакъра една голяма бяла зелка!

Както се вижда, старецът му също беше свят човек, иначе не може да се обясни всичко това.

През 1917 г., по време на големия глад отец Трифон с благословение на стареца си бе излязъл в Халкидики, където жънеше жито в светогорските метоси и така добиваше малко зърно за килията си, както и за околните пустинници. От 1917 г. никога вече не излезе повторно в света, а през 1978 г. замина от Света Гора за истинския небесен свят.

Всичките си години преживя високо в Капсала като птица небесна. Лицето му беше станало някак безплътнo и светло и само да го видиш, придобиваш духовна сила. Разбира се, трудно можеше да го навести някой в пустинното му обиталище, затова той беше изцяло лишен от човешки утешения. Но там, където липсва човешката утеха, е близо божествената! Бог изпраща небесната радост чрез ангелите и светиите. Тези райски човеци, които общуват с ангели и със светии, са приятели и с дивите животни, както и с небесните птици.

Такъв беше и дядо Трифон.

Веднъж благочестивият дядо Иоасаф от иконописната килия на Иоасафеите, беше подслонил с присъщото си Авраамово гостоприемство няколко миряни. Те за нещастие се съблазниха от доброто посрещане, защото мислеха, че и калугерите живеят по същия охолнен начин, а пък дядо Иоасаф живееше по монашески. Но тъй като не можеха да разберат заблудението си, той сметна за добре да ги разведе по колибите в Капсала, за да получат полза и да поправят помислите си.

След като посетиха някои аскети и останаха поразени от видяното, минаха и през постницата на дядо Трифон. Като видяха в каква занемареност живее, смаяха се. Тогава смиреният дядо Иоасаф им каза:

- Аз, който имам познанство с толкова много хора, но нямам нито радостта, която притежава дядо Трифон, нито пък познанството му с дивите животни и небесните птици, които са негови

другари. За да се уверите в това, ще ги повикам.

Той извика, за да се съберат птиците, но никакъв резултат. След малко, ето го дядо Трифон излиза със стомната, за да им предложи малко вода. Казва му дядо Йоасаф:

- Какво е това място, дядо Трифоне? Нито една птица няма.

Старецът в простотата си отвръща:

- Че как да няма птици?

Той извика и мястото се изпълни с различни птици, които го наобиколиха. Някои кацаха на рамената му, други върху скуфията му! Посетителите се удивиха и си тръгнаха с духовна полза, славейки Бога.

Веднъж загубих пътя си на Капсала и от една задънена пътека излязох пред колибата на дядо Трифон, която представляваше барака от наковани една до друга ламарини, а покривът също беше от стари ламарини и тенекии с някоя и друга каменна плоча върху тях, за да не ги повдига вятърът.

Видях стареца да седи на един пън и да казва молитвата. Лицето му беше просветлено и радостно. Очите му бяха затворени и се молеше неподвижно. Приближих се и му казах:

- Благослови, дядо, как си? Как живееш? Какво ядеш?

А той усмихнат ме поздрави и каза:

- Станах овца и ям трева.

- На колко си години, дядо?

- На деветдесет и три - каза ми.

Смаях се! Междувременно той стана, за да ми донесе малко вода, и видях, че провлича левия си крак, като го беше увил с някакви парцали.

- Какво ти е на крака, дядо? - попитах го.

- Падна един камък от покрива и ме удари - каза ми.

Помислих си: "Ще го питам дали има стая за живеене, защото може да се наложи да му помогна".

- Дядо, имаш ли някоя стая?

Той се засмя и каза:

- Каква стая? Всичко е изгнило в колибата.

Като влязох вътре - какво да видя! Порутено отвсякъде, отвсякъде влизаше вода - през стените и през покрива. Само в един ъгъл беше малко по-сухо. Там имаше някакви парцаливи одеяла, тъй че мястото приличаше повече на орлово гнездо, отколкото на аскетска килия.

Питам стареца:

- Как живееш тука? Цялата колиба е открита и вътре влизат всички дъждове и ветрове.

Той ми отговори:

- Ами аз живея в оня ъгъл - и ми посочи гнездото си.

Тъй като клетият старец ядеше каквато трева намереше наоколо и килията му беше много влажна, а възрастта му напреднала, той имаше проблеми със здравето. Обаче Христовият атлет Трифон тържествуваше над всичко това и така чувстваше радостта, която чувстват светите мъченици. Стомахът му, червата му - всичко бе съсипано, всичко освен душата му - здрава и пречистена.

Тъй като от червата му постоянно излизаше пяна, той простираше дрипите си и след като изсъхнеха, отново ги обличаше. Не можеше да ги пере, защото и ръчичките му трепереха, а и водата беше далече - на около триста метра, и едва капеше в едно старо варелче, което стигаше колкото да пие той и дивите животни неговите послушни съседи.

Въпреки че живееше в едно постоянно мъченичество чрез любочестния си подвижнически живот, той нямаше ни най-малко представата, че е нещо. Непрекъснато се самоукоряваше, че не прави нищо в сравнение с онова, което са правели светите отци. И когато казваше това, от очите му течеха смирени сълзи.

Беше минало много време и трябваше да си тръгвам. Попитах стареца:

- Искаш ли да помоля да те вземат в някой манастир, за да се грижат за тебе на старини?

Той се засмя, когато чу думата "грижат", и ми каза:

- Да се грижат! Бог се грижи и за червейчетата в пръстта и ги храни, и ги стопля, та за мене ли, големия червей няма да се погрижи? На мен ми каза и папа Ксенофонт: "Ела да се грижа за тебе". А аз му казах: "Че аз да не съм тухла, за да ме вземеш оттука и да ме сложиш в твоята колиба?"

Тук е старецът ми Михаил, който с молитвата си направи от кочана цяла зелка, а папа Ксенофонт иска да се погрижи за мене!"

Наистина не съм виждал друг подвижник, който на тази възраст - 93 години - да има толкова голямо самоотречение и да живее в такава занемареност с духовно юначество.

Един ден чух, че дядо Трифон е починал. Веднага отидох в колибата му и го видях там, в ъгъла, където беше гнездото му, покрит вече не с парцаливите си одеяла, но с няколко колички пръст, с която покриват също и големците в този свят, нищо че са се завивали с коприна и мъхнати одеяла.

Дядо Трифон замина за другия живот на Преображение Господне (6. VIII. 1978 г.) на деветдесет и четири години. Подвизава се ревностно в малкото години на земния си живот, а сега се упокоява вечно. Молитвите му да имаме. Амин.

Автор: Старецът Паусий

Из книгата: "Светогорски отци и светогорски живот"